



MAJ 2023



MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

MAJ 2023

POPRAWA RELACJI Z JAPONIĄ NABRAŁA TEMPRA

W maju premier Kishida Fumio odwiedził Seul, co miało być gestem wznowienia dyplomacji wzajemnych wizyt. Dodatkowo Korea Południowa i Japonia wznowiły po pięciu latach szereg spotkań roboczych urzędników wysokiego szczebla. Ocieplenie relacji widoczne jest także w kręgach biznesowych. Praktycznemu pojednaniu z Japonią towarzyszą symboliczne gesty, które mają uspokoić południowokoreańską opinię publiczną, oskarżającą prezydenta Yoon Suk-yeola o pójście na zbyt wielki kompromis w sporze historycznym.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

7 maja: w Seulu odbył się szczyt z udziałem przywódców Korei Południowej i Japonii. Prezydent Yoon Suk-yeol oraz premier Kishida Fumio spotkali się w Seulu, aby omówić kolejne kroki na drodze do naprawy dwustronnych relacji – przede wszystkim w zakresie rozwoju współpracy na płaszczyźnie handlu i bezpieczeństwa. Omówiono możliwości rozwoju trójstronnej współpracy ze Stanami Zjednoczonymi w zakresie wymiany danych wywiadowczych dotyczących północnokoreańskich prób rakietowych. Ponadto strona japońska zgodziła się przyjąć południowokoreańskich ekspertów, aby rozwiać wątpliwości dotyczące bezpieczeństwa wypuszczenia wody z elektrowni w Fukushima. Podczas wizyty w Korei Południowej premier Kishida Fumio odwiedził cmentarz narodowy w Seulu, gdzie oświadczył, że „czuje ból w sercu” z powodu cierpienia koreańskich ofiar przymusowej pracy w latach 1910-1945.

16 maja: ustawa dotycząca profesji pielęgniarzkiej została zawetowana przez Prezydenta. Prezydent Yoon Suk-yeol po raz drugi wykorzystał prawo weta, aby zablokować przyjętą przez parlament, w której większość posiada opozycja ustawę. Zawetowana została ustawa określająca rolę prawną osób wykonujących zawód pielęgniarzki/pielęgniarskiego – ustalenia godzin pracy czy rozszerzenia miejsc pracy poza instytucje medyczne. Ustawa ta podzieliła pracowników sektora medycznego – środowiska lekarzy domagały się weta, argumentując, że nowe przepisy umożliwią zakładanie placówek medycznych bez zatrudniania lekarzy. Z kolei środowiska pielęgniarzkie popierają ustawę, powołując się na zmiany społeczne i starzenie się społeczeństwa, co prowadzi

do wzrostu popytu na opiekę medyczną np.: w domach. Według prezydenta Yoon Suk-yeola zabrakło odpowiednich konsultacji społecznych by przyjąć taką ustawę. Ponadto istnieje obawa, że w wyniku tej ustawy pielęgniarce zrezygnują z pracy w szpitalach, szukając alternatywnych miejsc zatrudnienia, co stanowi zagrożenie dla publicznej służby zdrowia. Po wecie Prezydenta pielęgniarce rozpoczęły protesty – manifestacje odbywały się jednak poza godzinami pracy, co nie wpłynęło na funkcjonowanie szpitali.

19-21 maja: prezydent Yoon Suk-yeol wziął udział w szczycie G7. Podczas szczytu prezydent Yoon Suk-yeol zobowiązał się do przekazania przez Koreę Południową dodatkowych 24 mln USD na rzecz CEPI (Koalicji na rzecz Innowacji Epidemiologicznej) w celu wsparcia zwalczania chorób zakaźnych – tym samym Korea planuje niemal potroić dotychczasowe składki. Ponadto Seul zamierza podwoić roczną pomoc za pośrednictwem Światowego Programu Żywnościowego Organizacji Narodów Zjednoczonych. Ponadto Korea Południowa zamierza zwiększyć zdolności produkcyjne ryżu w krajach afrykańskich w ramach inicjatywy „koreańskiego pasa ryżu” (K-rice Belt Project; inicjatywa zapoczątkowana w styczniu tego roku). Na marginesie szczytu prezydent Yoon Suk-yeol wziął udział w szeregu dwustronnych spotkań, w tym z premierem Indii Narendrą Modi (omówiono współpracę na płaszczyźnie przemysłu zbrojeniowego, kosmicznego oraz high-tech) czy premierem Wielkiej Brytanii Rishi Sunakiem (współpraca na płaszczyźnie energii jądrowej i cyberbezpieczeństwa).

21 maja: w Hiroszynie odbył się japońsko-koreański szczyt. Prezydent Yoon Suk-yeol oraz premier Kishida Fumio spotkali się na marginesie szczytu G7, aby omówić rozwój dwustronnych relacji. Spotkanie miało przede wszystkim wymiar symboliczny – jako potwierdzenie wznowienia „wymiennej dyplomacji” w dwustronnych relacjach, czyli częstych wizyt urzędników najwyższego szczebla w obu państwach. Wcześniej tego samego dnia prezydent Yoon Suk-yeol i premier Kishida Fumio złożyli hołd koreańskim ofiarom zrzucenia bomby atomowej na Hiroszimą w 1945 roku. Gest ten został dobrze przyjęty przez stronę koreańską – jako wolę rozwiązania sporów historycznych, by budować zorientowane na przyszłość relacje.

24 maja: Korea Południowa zwróciła się do Stanów Zjednoczonych o rozważenie limitów wprowadzanych przez ustawę CHIPS. Amerykańska ustawa przewiduje dotacje dla producentów półprzewodników, którzy inwestują w nowe zakłady produkcyjne na terytorium Stanów Zjednoczonych – pod warunkiem, że nie naruszają przepisów ochronnych. Wśród nich znalazły się limity dotyczące ekspansji produkcji w takich krajach jak Chiny. Korea

Południowa zwróciła się do Stanów Zjednoczonych o dokładne zdefiniowanie przepisów i limitów (np.: czy możliwy jest rozwój istniejących zakładów). Według Seulu Waszyngton nie powinien wdrażać przepisów, które nakładają nieuzasadnione obciążenie na firmy inwestujące w Stanach Zjednoczonych, które jednocześnie posiadają zakłady produkcyjne w innych państwach.

25 maja: Korea Południowa i Japonia wznowiły dialog gospodarczy. W Busan odbyło się spotkanie urzędników wysokiego szczebla w ramach dwustronnego dialogu energetycznego. Było to pierwsze tego typu spotkanie od pięciu lat. Obie strony poruszyły tematykę współpracy na rzecz osiągnięcia neutralności węglowej do 2050 roku – w tym przy wykorzystaniu nowych źródeł energii, takich jak technologia wodorowa. Oba państwa są zależne od importu energii, dlatego uznano że jest to przestrzeń do potencjalnej współpracy. Z kolei **31 maja** odbyło się podobne spotkanie robocze dotyczące współpracy związanej z rynkiem stali – Korea-Japan Steel Dialogue. Według obu stron współpraca na tej płaszczyźnie stała się jeszcze bardziej kluczowa wobec panującego na świecie protekcjonizmu gospodarczego.

29-30 maja: Korea Południowa była gospodarzem pierwszego wspólnego szczytu z państwami Forum Wysp Pacyfiku. Podczas szczytu omówiono takie kwestie jak współpraca związana ze zmianami klimatycznymi, kryzysem żywnościowym czy bezpieczeństwem morskim. Według prezydenta Yoon Suk-yeola partnerstwo wpisuje się w strategię obu stron – koreańską strategię Indo-Pacyfiku oraz strategię Forum Wysp Pacyfiku 2050 Blue Pacific Strategy.

31 maja: prezydent Yoon Suk-yeol spotkał się z byłym premierem Japonii Sugą Yoshihide. Suga Yoshihide odwiedził Seul jako nowy szef Japońsko-Koreańskiego Związku Parlamentarnego na zaproszenie prezydenta Yoon Suk-yeola z marca. Spotkanie miało na celu omówienie dalszych kroków w kierunku naprawy dwustronnych relacji oraz rozwoju współpracy w zakresie bezpieczeństwa.

31 maja: zespół ekspertów zakończył inspekcję uszkodzonej elektrowni jądrowej w Fukushima. Inspekcja miała na celu zbadanie bezpieczeństwa wypuszczenia skażonej wody do oceanu. Zespół pod kierownictwem przewodniczącego Komisji Bezpieczeństwa Jądrowego Yoo Guk-hee oświadczył, że podczas inspekcji „dokonano znaczących postępów”, ale ostateczna decyzja wymaga dodatkowej analizy. Ewentualna zgoda rządu na „danie zielonego światła” Japonii została skrytykowana przez opozycję oraz organizacje zajmujące się ochroną środowiska – według głosów krytyki inspekcja była jedynie

formalnością, niewystarczającą do stwierdzenia, czy wypuszczenie wody nie wpłynie negatywnie na mieszkańców Korei Południowej.

KOMENTARZ

W maju prezydent Yoon Suk-yeol obchodził rocznicę sprawowania urzędu.

Była to okazja do podsumowania działań prezydenta, który cieszy się jednym z najniższych poparców społecznych w pierwszym roku urzędowania. Brak politycznego doświadczenia doprowadził do wielu politycznych wpadek. Jedną z pierwszych decyzji Yoon Suk-yeola, jeszcze jako prezydenta-elekta było przeniesienie Biura Prezydenta do Yongsan w centrum z będącego na uboczu Błękitnego Domu. Miało to symbolicznie otworzyć „erę Yongsan”, otwarcia się na obywateli i odcięcia od symbolu skorumpowanej władzy. Aby zrealizować plan większej transparentności i zachowania bliskości z obywatelami, prezydent Yoon Suk-yeol zainaugurował codzienne, spontaniczne konferencje prasowe, które okazały się fiaskiem, odsłaniając słabe strony Yoon Suk-yeola. Koreańczycy są przyzwyczajeni do dopracowanych przemówień prezydentów i negatywnie oceniali spontaniczne odpowiedzi Yoon Suk-yeola na zadawane pytania – szczególnie jeśli temat był kontrowersyjny. Ostatecznie w listopadzie zrezygnowano z codziennych konferencji. Przeniesienie siedziby prezydenta do Yongsan rozbudziło wątpliwości na nowo w kwietniu, kiedy pojawiły się doniesienia o możliwym podsłuchu ze strony Stanów Zjednoczonych. Wykorzystała to opozycja, która już wcześniej kwestionowała decyzję o przeniesieniu Biura Prezydenta podnosząc kwestie bezpieczeństwa.

Przez ostatni rok nasilił się konflikt na linii opozycja-partia rządząca.

Nietypowa sytuacja w koreańskiej polityce kiedy partia rządząca (ta, z której wywodzi się prezydent) nie ma większości w parlamencie doprowadziła do wzajemnego blokowania ustaw. Prezydent Yoon Suk-yeol w ciągu roku dwukrotnie skorzystał z prawa weta, co wcześniej zdarzało się niezwykle rzadko. Od samego początku kontakty prezydenta Yoon Suk-yeola były trudne – lider opozycji Lee Jae-myung przegrał wybory prezydenckie najniższą w historii różnicą głosów. Ponadto kampania Yoon Suk-yeola opierała się w głównej mierze na atakowaniu prezydenta Moon Jae-ina i Partii Demokratycznej, co nie zmieniło się w przeciągu tego roku. W polityce krajowej Yoon Suk-yeol pokazał twarde oblicze wykorzystując przysługujące mu kompetencje, by nakazać strajkującym kierowcom powrót do pracy.

W polityce zagranicznej nastąpił znaczący zwrot w kierunku Stanów Zjednoczonych. Wzmocnienie sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi stało się

nadrzędnym celem polityki zagranicznej prezydenta Yoon Suk-yeola. Wpłynęło to na relacje Korei Południowej z innymi państwami. Względem Korei Północnej rząd południowokoreański przyjął amerykańskie stanowisko „zero tolerancji” dla prowokacji, co doprowadziło do wzmacniania militarnej współpracy z Waszyngtonem (rozwój strategii rozszerzonego odstraszania o broń nuklearną, częste manewry wojskowe), uniemożliwiając dialog z KRLD. Chęć wzmocnienia sojuszu z Waszyngtonem wpłynęła także na relacje z Tokio, doprowadzając do pojednania obu stron w wyniku pójścia na kompromis przez Seul w kwestiach sporów historycznych. Podobnie jak w przypadku porozumienia dotyczącego kobiet pocieszycielek z 2015 roku, poprawa relacji dwustronnych obejmuje rządowe i biznesowe porozumienia przy jednoczesnym wysokim poziomie resentymentów antyjapońskich w społeczeństwie. Pozostaje pytanie jak trwałe okaże się pojednanie pomiędzy obiema stronami, szczególnie jeśli w Korei Południowej zmieni się władza i powróci dialog międzykoreański. Z drugiej strony póki Korea Północna rozwija swoje programy zbrojeniowe pozostaje to wystarczającym powodem dla koreańskiej opinii publicznej, by popierać budowanie trójstronnego sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi i Japonią. Zwrot w kierunku Stanów Zjednoczonych jest także niezwykle istotny dla relacji z Chinami: poprzednie rządy starały się „manewrować” między dwoma mocarstwami. Wyraźny zwrot w kierunku Stanów Zjednoczonych budzi obawy Pekinu, największego partnera gospodarczego Korei Południowej i może skutkować poważnymi problemami dla Seulu, jeśli Chiny zdecydują się na odwet gospodarczy.

Korea Południowa rozszerza swoją strategię Indo-Pacyfiku o Wyspy Pacyfiku. Korea Południowa zorganizowała pierwszy szczyt z udziałem liderów Wysp Pacyfiku (PIF), by wzmocnić wpływ w tym regionie, tym samym rozszerzając kierunek dotychczasowej strategii indo-pacyficznej. Z kolei dla tego regionu szczyt był szansą na promocję własnej strategii – Blue Pacific Strategy. Chociaż Korea Południowa została partnerem Forum Wysp Pacyfiku w 1995 roku, a w 2008 roku rozszerzyła współpracę o ustanowienie wspólnego funduszu (ROK-PIF Cooperation Fund) do tej pory współpraca skupiała się wokół zagadnień wspólnego zainteresowania, jak rybołówstwo. Nie wypracowano jednak platformy do rozwoju nowych płaszczyzn współpracy – właśnie temu służył pierwszy szczyt. Obie strony są zainteresowane rozwojem relacji handlowych – co ciekawe zarówno Korea Południowa, jak i państwa Forum Wysp Pacyfiku mają silne relacje handlowe z Chinami i poszukują alternatywnych partnerów. Kolejnym obszarem współpracy jest walka ze zmianami klimatycznymi, na czym szczególnie zależy PIF. Z kolei dla Seulu jest to szansa na zaprezentowanie na arenie międzynarodowej swojego wkładu w działania

zmierzające do rozwiązania problemów klimatycznych. Korea Południowa postrzega rozwój współpracy z tym regionem jako wzmocnienie swojego statusu regionalnej middle power.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

2 maja: Korea Południowa zorganizowała specjalny pokaz broni dla dyplomatów. Na poligonie w Pocheon odbył się specjalny pokaz promujący koreańską broń. Wśród zaproszonych gości znaleźli się dyplomaci z Polski i Czech. Dodatkowo odbyła się także sesja Q&A z przedstawicielami południowkoreańskiego wojska i Ministerstwa Obrony.

16 maja: pierwsza dama Ołena Zeleńska odwiedziła Seul jako specjalna wysłanniczka Ukrainy. Ołena Zeleńska spotkała się z prezydentem Yoon Suk-yeolem, aby przekazać prośbę o rozszerzenie pomocy oferowanej przez Seul Ukrainie. Według Biura Prezydenta prośba o pomoc dotyczyła wojskowego wyposażenia takiego jak detektory min lądowych czy medyczne pojazdy ewakuacyjne – podczas rozmowy nie pojawił się temat broni. Z kolei według strony ukraińskiej omówiono potrzebę przekazania Ukrainie środków obrony powietrznej w celu ochrony przed atakami raketowymi.

17 maja: Korea Południowa zadeklarowała pomoc w powojennej odbudowie Ukrainy. W Seulu odbyło się spotkanie z udziałem ministra ziemi, infrastruktury i transportu Won Hee-ryonga z pierwszą wicepremier Ukrainy Juliją Swyrydenko. Spotkanie miało na celu omówienie dwustronnej współpracy w odbudowie Ukrainy po zakończeniu wojny. W tym zakresie Korea Południowa zamierza podzielić się know-how w zakresie planowania nowoczesnych miast smart city czy budowy kompleksów przemysłowych high-tech. Wicepremier Julija Swyrydenko spotkała się także z ministrem finansów Choo Kyung-ho, aby omówić szczegóły pomocy finansowej. Obie strony podpisały wstępne porozumienie w sprawie oferowania Ukrainie niskoprocentowanych pożyczek w ramach Funduszu Współpracy na rzecz Rozwoju Gospodarczego (EDCF). Jest to koreański program utworzony w 1987 roku, który ma na celu wspieranie projektów infrastrukturalnych w państwach rozwijających się. Oświadczenia wydane przez obie strony po spotkaniu doprowadziły do nieporozumienia w kwestii wysokości koreańskiej pomocy. Strona południowkoreańska zaprzeczyła ukraińskim doniesieniom o zaoferowaniu wsparcia finansowego w wysokości 8 mld USD – jeszcze w tym roku Seul zamierza przekazać sprzęt o wartości 30 mln

USD, a w roku przyszłym pożyczki w ramach EDCF o wartości 100 mln USD. Strona ukraińska skorygowała oświadczenie po skardze rządu koreańskiego.

18 maja: minister obrony spotkał się z polskimi pilotami. W Gwangju odbyło się szkolenie polskich pilotów z zakresu użytkowania koreańskich samolotów FA-50. W bazie wojskowej minister obrony Lee Jong-sup spotkał się z polskimi pilotami. Według szefa MON programy szkoleniowe są istotnym elementem dwustronnej współpracy i mogą zaowocować jej rozwojem.

18 maja: porozumienie w sprawie współpracy zostało podpisane przez Koreę Południową i Węgry. Południowokoreańskie Ministerstwo Równości Płci i Rodziny podpisało porozumienie z węgierskim Ministerstwem Kultury i Innowacji. Współpraca ma dotyczyć młodzieży i rodziny. Na tym pierwszym polu obie strony zobowiązały się do organizacji konferencji zajmujących się polityką związaną z młodzieżą, a także zwiększenia wymiany młodzieży. Z kolei na płaszczyźnie rodziny obie strony mają prowadzić konsultacje w zakresie polityki rodzinnej. Tego samego dnia odbyło się także spotkanie ministrów kultury Węgier Jánosa Csáka i Korei Park Bo-gyuna, podczas którego podpisano porozumienie w sprawie wymiany młodych artystów.

21 maja: Korea Południowa zadeklarowała zwiększenie pomocy humanitarnej Ukrainie. Na marginesie szczytu G7 odbyło się spotkanie prezydentów Yoon Suk-yeola oraz Wołodymyra Zełenskiego. Obie strony dyskutowały na temat możliwości rozwoju współpracy dyplomatycznej i humanitarnej. Prezydent Yoon Suk-yeol zadeklarował zwiększenie pomocy w zakresie niezbędnego sprzętu wojskowego (nie obejmującego uzbrojenia) i medycznego. Ponadto prezydent Yoon Suk-yeol w trakcie szczytu G7 potępił działania naruszające wolność i dobrobyt Ukrainy – nie krytykując bezpośrednio rosyjskiego rządu.

22 maja: w Seulu odbył się szczyt z okazji 60. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych z Unią Europejską. W szczycie udział wzięli prezydent Yoon Suk-yeol, przewodniczący Rady Europejskiej Charles Michel oraz przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen. Podczas spotkania omówiono dotychczasowe strategiczne partnerstwo oraz płaszczyzny dalszej współpracy, w tym pokój i stabilizacja, handel oraz zrównoważony rozwój. Obie strony potępiły rosyjską agresję na Ukrainę oraz północnokoreańskie zbrojenia. W kwestii bezpieczeństwa gospodarczego zgodzono się rozwinąć współpracę na rzecz poprawy łańcuchów dostaw (Supply Chain and Industrial Policy Dialogue). Obie strony mają także prowadzić konsultacje dotyczące unijnej polityki związanej z półprzewodnikami (EU Chips Act).

23 maja: koreańskie konsorcjum zostało wybrane do realizacji odcinka Katowice-Ostrawa Centralnego Portu Komunikacyjnego. Korea National

Railway, spółka zależna Ministerstwa Ziemi, Infrastruktury i Transportu zajmująca się budową i zarządzaniem koleją ogłosiła, że została wybrana w przetargu ogłoszonym w lutym przez CPK. Spółka razem z Dohwa Engineering ma być odpowiedzialna za realizację projektu budowy kolei dużych prędkości na odcinku Katowice-Ostrawa. Konsorcjum poinformowało, że czeka na podpisanie formalnej umowy.

23 maja: Korea Południowa nawiązała współpracę z Polską i Ukrainą w celu powojennej odbudowy. W Warszawie minister ziemi, infrastruktury i transportu Won Hee-ryong spotkał się z ukraińską wiceminister infrastruktury Oleksandrą Azarkhiną, aby omówić współpracę w zakresie odbudowy Ukrainy. Obie strony podpisały memorandum dotyczące realizacji projektów odbudowy infrastruktury. Minister Won Hee-ryong uczestniczył także w spotkaniu z polskim ministrem infrastruktury Andrzejem Adamczykiem oraz pełnomocniczką rządu ds. polsko-ukraińskiej współpracy rozwojowej Jadwigą Emilewicz, aby omówić możliwości dwustronnej współpracy na rzecz odbudowy Ukrainy.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

2 maja: „przeważająca siła” ma być gwarantem pokoju według prezydenta Yoon Suk-yeola. Po powrocie do kraju ze Stanów Zjednoczonych prezydent Yoon Suk-yeol oświadczył, że zamierza budować bezpieczeństwo dla przyszłych pokoleń poprzez zapewnienie państwu odpowiedniej siły. Według Prezydenta należy odrzucić „fałszywy pokój oparty na dobrej woli obu stron”, krytykując politykę prezydenta Moon Jae-ina wobec Korei Północnej. Prezydent Yoon Suk-yeol oświadczył, że gwarantem pokoju na Półwyspie Koreańskim jest jedynie „przeważająca siła” budowana wspólnie ze Stanami Zjednoczonymi w postaci strategii rozszerzonego odstraszania uwzględniającej broń nuklearną.

5 maja: Korea Północna zintensyfikowała krytykę amerykańsko-południowokoreańskiego planu rozszerzonego odstraszania. Pjongjang zintensyfikował krytykę porozumienia zawartego podczas kwietniowego szczytu prezydentów Joe Bidena i Yoon Suk-yeola o włączeniu broni nuklearnej w strategię rozszerzonego odstraszania. Według KRLD taka strategia zamiast promować bezpieczeństwo, eskaluje zagrożenie wybuchem konfliktu. Według Kim Yo-jong, siostry przewodniczącego Kim Jong-una działania Seulu i Waszyngtonu dają Korei Północnej prawo do „dostosowania się do zmieniającego się środowiska bezpieczeństwa”, co należy rozumieć jako konieczność dalszego rozwoju programów zbrojeniowych.

19 maja: amerykańsko-południowokoreańskie manewry wojskowe zostały skrytykowane przez KRLD. Wspólne manewry na dużą skalę, mające odbyć się w dniach 25 maja – 15 czerwca z okazji 70. rocznicy sojuszu zostały nazwane przez KRLD „ćwiczeniami wojennymi przeciwko Korei Północnej”. Pjongjang zagroził, że Waszyngton i Seul spotkają się z „odpowiednią reakcją na ich szaloną wojnę nuklearną”. Ponadto Korea Północna podkreśliła, że takie działania uzasadniają zbrojenie się KRLD w „potężniejsze środki samoobrony”.

21 maja: USA, Japonia i Korea Południowa potwierdziły chęć współpracy na rzecz odstraszania KRLD. Na marginesie szczytu G7 odbyło się krótkie spotkanie prezydentów Joe Bidena i Yoon Suk-yeola oraz premiera Kishidy Fumio. Według południowokoreańskiego Biura Prezydenta przywódcy zgodzili się zacieśnić trójstronną współpracę strategiczną w zakresie bezpieczeństwa, w tym udostępnianie nawzajem w czasie rzeczywistym danych ostrzegających o północnokoreańskich testach raketowych. Z kolei według Białego Domu prezydent Joe Biden pogratulował sojusznikom „odważnej pracy na rzecz poprawy dwustronnych stosunków”, co przekłada się na wzmocnienie trójstronnego partnerstwa w regionie Indo-Pacyfiku.

22 maja: Korea Południowa wezwała KRLD do zaniechania prowokacyjnych działań. Minister ds. Zjednoczenia Kwon Young-se wezwał Pjongjang do powstrzymania się od prowokacji oraz powrotu do dialogu. Minister zapewnił, że Korea Południowa nie ma wrogich zamiarów i nie zamierza obalać północnokoreańskiego rządu. Minister Kwon Young-se zwrócił uwagę, że pogarszająca się sytuacja ekonomiczna w Korei Północnej powinna być wystarczającym powodem do powrotu do dialogu – Korea Południowa ma być gotowa na pomoc w poprawie jakości życia mieszkańców Korei Północnej w zamian za denuklearyzację.

25 maja: w Korei Południowej rozpoczęły się wspólne ćwiczenia ze Stanami Zjednoczonymi na dużą skalę. Manewry rozpoczęły się na poligonie w Pocheon, zlokalizowanym niecałe 40 km od granicy międzykoreańskiej. Według komunikatu Ministerstwa Obrony manewry stanowiły część obchodów 75 rocznicy powstania Armii Korei Południowej oraz 70. Rocznicy zawarcia sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi, a ich celem była poprawa interoperacyjności sojuszników wobec rosnących zagrożeń ze strony Korei Północnej. W ćwiczeniach wykorzystano odrzutowce F-35A, śmigłowce szturmowe Apache, haubice samobieżne K9 Thunder czy czołgi K2 Black Panther.

30 maja: Korea Południowa przeprowadziła testy pocisków przechwytyjących. Państwowa Agencja Rozwoju Obrony poinformowała o skutecznym przeprowadzeniu testów krajowego systemu przechwytyjącego pociski – kluczowego systemu obrony przeciwko Korei Północnej. System przechwytywania pocisków ziemia-powietrze dalekiego zasięgu (Long-range

Surface-to-Air Missile, L-SAM) ma za zadanie zestrzeliwać nadlatujące pociski i jest częścią koreańskiej wielowarstwowej obrony antyrakietowej (Korean Air and Missile Defense, KAMD). Ministerstwo Obrony planuje zakończyć prace nad L-SAM do przyszłego roku, by od 2025 roku rozpocząć fazę masowej produkcji. W skład koreańskiego systemu obrony KAMD wchodzi już systemy przechwytywania Patriot oraz koreańskie systemy średniego zasięgu Cheongung-II.

30 maja - 2 czerwca: Korea Południowa była gospodarzem międzynarodowych ćwiczeń przeciwko przemytowi broni masowego zniszczenia. Na wyspie Jeju odbyło się forum w ramach inicjatywy na rzecz nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia (Proliferation Security Initiative), zainicjonowane w 2003 roku przez prezydenta George'a W. Busha. Ze względów na warunki pogodowe skala manewrów została zmniejszona. W dniu rozpoczęcia forum Korea Północna przeprowadziła nieudaną próbę wystrzelenia satelity, co przyciągnęło uwagę do problemu północnokoreańskich prowokacji – choć oficjalnie ćwiczenia nie były skierowane przeciwko żadnemu konkretnemu państwu. Dzień przed wystrzeleniem satelity, na marginesie forum odbyły się pierwsze od pięciu lat konsultacje japońsko-południowokoreańskie dotyczące nierozprzestrzeniania broni jądrowej, które skupiły się na zagrożeniu ze strony KRLD. Obie strony wyraziły zaniepokojenie wzrostem zagrożenia nuklearnego ze strony KRLD.

31 maja: wystrzelenie satelity przez KRLD zostało potępione przez Koreę Południową, Japonię i USA. Korea Północna wydała oświadczenie o przeprowadzeniu nieudanej próby wystrzelenia satelity, jednocześnie podkreślając że wkrótce zostanie podjęta kolejna próba. W odpowiedzi Korea Południowa, Japonia i Stany Zjednoczone przeprowadziły konsultacje i wydały wspólne oświadczenie potępiające północnokoreańskie działania. W konsultacjach udział wzięli specjalny reprezentant USA ds. Korei Północnej Sung Kim, dyrektor generalny Biura ds. Azji i Oceanii w japońskim MSZ Funakoshi Takehiro oraz południowokoreański specjalny reprezentant ds. pokoju i bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim Kim Gunn. Według sojuszników jakiegokolwiek testy prowadzone przy użyciu technologii rakietowej stanowią naruszenie przez KRLD rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ. W podobnym tonie oświadczenie wydała Rada Bezpieczeństwa Narodowego (NSC), której przewodniczy Cho Tae-yong – według NSC wystrzelenie satelity było jedynie pretekstem do testowania rakiet dalekiego zasięgu, tym samym poważnie naruszając rezolucje.

KOMENTARZ

Prowokacyjna postawa KRLD prowadzi do zacieśniania trójstronnego sojuszu między Koreą Południową, USA i Japonią. Prowokacje ze strony Korei Północnej w postaci testów rakiet napędzają „jastrzębią” politykę Korei Południowej, skupiającą się na rozwoju możliwości obronnych. Ta motywacja skłania Seul do zacieśniania relacji z Stanami Zjednoczonymi i budowania trójstronnego sojuszu z Japonią na płaszczyźnie bezpieczeństwa. Prezydentowi Yoon Suk-yeolowi zależy na tym sojuszu – do tego stopnia, że wbrew antyjapońskim resentymentom wśród społeczeństwa wznowił współpracę z Japonią na różnych płaszczyznach. W kontekście wzmacniania trójstronnego sojuszu warto zwrócić uwagę na południowokoreańską retorykę chociażby na szczycie G7: Korea Południowa porzuca postawę ambiwalentną na rzecz wyraźnego demonstrowania poparcia dla „sojuszu wspólnych wartości”. Prezydent Yoon Suk-yeol oświadczył, że „jedyną drogą do ochrony wolności i zapewnienia pokoju w społeczności międzynarodowej jest doprowadzenie do tego, aby kraje członkowskiej tej wspólnoty przestrzegały prawa i norm międzynarodowych oraz postępowały zgodnie z nimi”. Oczywiście południowokoreański przywódca miał na myśli przede wszystkim Koreę Północną, jednak słowa te mogą zostać rozciągnięte na Rosję i Chiny, czego oczekują sojusznicy. Tokio, Seul i Waszyngton zacieśniają współpracę wobec regionalnych zagrożeń, które nie ograniczają się do problemu Korei Północnej, ale obejmują także rosnącą asertywność Chin, a w kontekście globalnym rosyjską agresję na Ukrainę – i w tych kwestiach USA będzie oczekiwać od Korei Południowej porzucenia ambiwalentnej postawy (unikania bezpośredniej krytyki Rosji czy rozwijania współpracy z Chinami w myśl wcześniejszej koreańskiej strategii „bezpieczeństwo to Stany Zjednoczone, a gospodarka to Chiny”). Z kolei wzmacniający się sojusz trójstronny skłania Rosję i Chiny do pewnej solidarności z KRLD – a to sprawia, że w obecnej sytuacji dialog z Koreą Północną na temat denuklearyzacji wydaje się niemożliwy.



**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

